

Krist kirkegård

I 1624 ble Oslo herjet av en storbrann. Kong Christian IV bestemte da at byen skulle flyttes til Akershusneset og kalles Christiania.

Christkirken var den første kirken i Christiania. Den var et lite kapell av tre som ble reist to år etter brannen under påvente av den permanente kirken.

Da den siste etterdønningen av Svartedauden nådde Christiania i 1654, trengte Akershus festning flere gravplasser. Derfor ble det anlagt en liten kirkegård ved siden av Christkirken. Den første som ble begravet, var soldaten Arne Sigvardsøn fra Vang. De døde ble hedret med et felles gravmonument, Peststøtten.

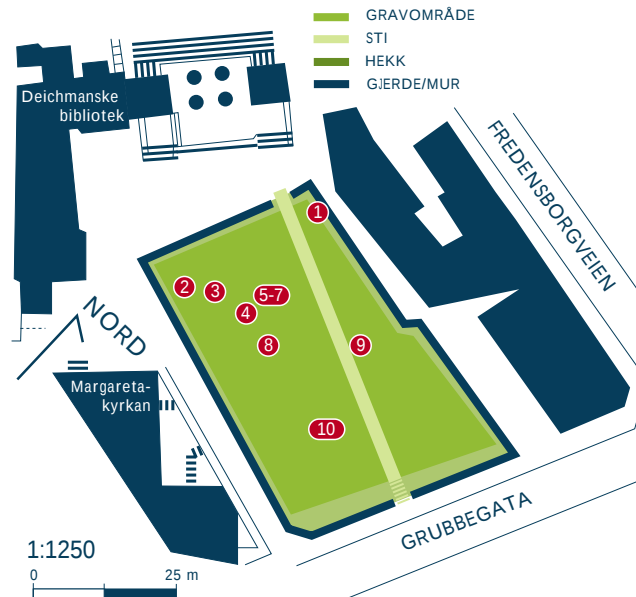
Det offisielle navnet på kirkegården var Christ, men den gikk under navnet Krigs kirkegård fordi den tilhørte det militære. Christkirken fungerte som gravkapell helt til den ble revet i 1756.

I mange år omfattet kirkegården bare det området den gjør i dag. Men i kolera-året 1835 og flere ganger senere ble den utvidet, slik at den til slutt nådde helt ned til Møllergata. Like etter den annen verdenskrig ble Grubbegata anlagt slik at den skar tvers gjennom kirkegården, og den nedre delen ble da gjort om til park. Også den øvre delen var da forlenget nedlagt, og den sto i mange år avlåst og forfalt.

Men høsten 1999 ble den vesle kirkegården rehabilitert og gjenåpnet som minnepark. I dag skriver vi Krist kirkegård med K.

Det ligger mye interessant historie begravet på Krist kirkegård. Denne folderen viser vei til 10 av de mest interessante gravstedene, og forteller historien bak dem.

God tur!

1. Peststøtten

1654

Peststøtten like ved den øvre inngangen til kirkegården er Oslos eldste gravmonument, og dessuten byens eldste offentlige monument. Den ble satt opp i 1654 i forbindelse med innvielsen av kirkegården. Pesten i 1654 var den siste utløperen av Svartedauen, og så mye som en tredel av byens befolkning skal ha strøket med.

Innskriften på minnestøtten kan minne litt om våre dagers «sponset av»: Den forteller i høytidelige vendinger om alle mennene som sørget for å sette den opp, men sier lite om dem som ligger begravet der.

2. Nicolay Johan Lohmann Krog

1787–1856

Oberst Nicolay Krog var sjef for Krigsskolen, og dessuten statsråd i armédepartementet i ti år. Noen måneder fungerte han som regjeringens formann, altså det vi i dag kaller statsminister.

3. Andreas Samuel Krebs

1767–1818

Oberst Andreas Samuel Krebs var født i Sønderjylland, men ble kjent som «helten fra Matrand» etter krigen mot Sverige sommeren 1814. Da slo han tilbake svenske angrep ved Lier, Matrand og Skotterud.

4. August Friedrich von Wackenitz

1726–1808

Friedrich von Wackenitz var av adelig slekt fra det nåværende Tyskland. Som skikken var blant adelsmenn den gangen tok han militær utdanning allerede som ganske ung. Han oppnådde å bli general og førstedeputert i generalitets- og kommisariatskollegiet, det vil si kongens nærmeste underordnede i militære spørsmål. Da han døde, hadde han tjenestegjort sammenhengende i 68 år.

Wackenitz skal ha vært både dyktig og pliktoppfyllende, og det fortelles han var det store forbildet blant alle embetsmenn på slutten av 1700-tallet.

Hans andre kone, Marie Elisabeth Adeler Wackenitz (1740–1811), har fått et gedigent monument av støpejern plassert over gravplaten til sin mann.

5. Christian Munch

1817–1889

Christian Munch var faren til den kjente maleren Edvard Munch. Han var fra embetsstanden, men arbeidet stort sett som militærlege, noe som ga beskjedne inntekter. Han drev også legepraksis på østkanten i Christiania, men var lite flink til å mase om betaling fra sine kunder. Resultatet var at familien bestandig hadde lite penger og bodde dårlig.

6. Laura Munch (f. Bjørstad)

1838–1868

Laura Munch var moren til Edvard Munch, og skal selv ha vært kunstnerisk anlagt. Alle hennes fem barn var mye syke, og to av dem døde av tuberkulose. Laura Munch bukket selv under for tuberkulosen da hun var 30 år. Hun var dermed den første som ble gravlagt i familiens gravsted på Christ kirkegård.

Edvard Munch har malt flere bilder av dette gravstedet med Trefoldighetskirken i bakgrunnen. I dag kan det være vanskelig å kjenne seg igjen i disse maleriene, fordi Deichmanske bibliotek har blitt bygd i mellomtiden og sperrer utsikten til kirken fra kirkegården.

7. Sofie Munch

1862–1877

Sofie Munch var søsteren til Edvard Munch. Hun døde av tuberkulose da hun var 15 år gammel, og ligger i graven med sine foreldre.

Edvard Munch malte flere bilder av søsterens sykeleie og død, blant annet «Det syke barn».

8. Niels Treschow

1751–1833

Da Niels Treschow ble professor i filosofi ved Universitetet i Christiania, var han den første professoren som ble utnevnt ved dette nye universitetet. Tidligere hadde han vært rektor på Christiania katedralskole.

Treschow regnes som den viktigste norske filosof fra tiden før 1900. I sine teorier foregriper han blant annet moderne evolusjonsteorier.

9. Fredrik Wilhelm Bruenech Stabell

1763–1836

Oberstløytnant Fredrik W. B. Stabell representerte Aggershusiske Skarpskytter-Regiment på riksforsamlingen på Eidsvoll. Han satt i konstitusjonskomiteen, der han for det meste befattet seg med militære spørsmål. Han mente at Norge ikke hadde militær styrke nok til å kunne forsvare en selvstendighet.

Stabell ble senere general og øverstkommanderende over den norske armé.

10. Palle Rømer Fleischer

1781–1851

Kaptein Palle Rømer Fleischer representerte Norske Jæger-Corps på riksforsamlingen på Eidsvoll. Der var han en av talsmennene for mindretallet i unionistpartiet, men han satt ikke i noen komité.

Fleischer ble senere generalløytnant og statsråd for armédepartementet.

Oslo kommune Gravferdsetaten 1999

Krist kirkegård

